

Milosrdný samaritán

Keď ľudia čítajú Sväté písmo, často dokážu ľahko pochopiť základný zmysel úryvku. V podobenstve o milosrdnom Samaritánovi, napríklad, Kristus jasne vyzdvihuje súcit Samaritána nad nedostatok záujmu zo strany kňaza a levitu. Nepriateľstvo, ktoré existovalo medzi Židmi a Samaritánmi, je tiež všeobecne známe, takže ľudia ľahko pochopia Kristov názor, že tvoj nepriateľ je tvojím blížnym, keď je súcitný. Aj my si môžeme ľahko – hoci neradi – uvedomiť, že sme povolání napodobňovať Samaritána, a to aj v styku s ľuďmi, ktorí nie sú ako my.

Keď sa však biblické pasáže nedajú tak ľahko vysvetliť, ľudia sa obracajú na druhých, aby im pomohli. Ľudia sa môžu obrátiť na svojho farára alebo iného duchovného či inštruktora. Mnohí budú surfovať po internete, aby zistili, čo druhí hovoria na danú tému. Ako východní kresťania máme ešte jeden – a uprednostňovaný – zdroj pre poradenstvo pri čítaní Svätého písma.

Pri vysvetľovaní posvätných textov sa spoliehame na tradíciu cirkevných otcov.

Jedným z prístupov, ktoré uprednostňovali Otcovia, ale v odborných kruhoch sú v nemilosti, je alegória, ktorá v mnohých biblických pasážach vidí akúsi rozšírenú metaforu celého evanjelia. Alegória bola prakticky všeobecným prístupom k Svätému písmu v celom ranom kresťanstve, ktoré ju zdedilo od judaizmu. Alegória sa snaží prostredníctvom mnohých známych pasáží Svätého písma upriamiť našu pozornosť na všeobecný stav ľudstva a všeobjímajúcu Božiu lásku. Rôznym spôsobom alegóriu používali Irenej, Klement Alexandrijský, Origenes a Ján Zlatoústý na Východe, ako aj Ambróz a Augustín na Západe.

Ján Zlatoústý o milosrdnom Samaritánovi (Lk 10, 30 – 37)

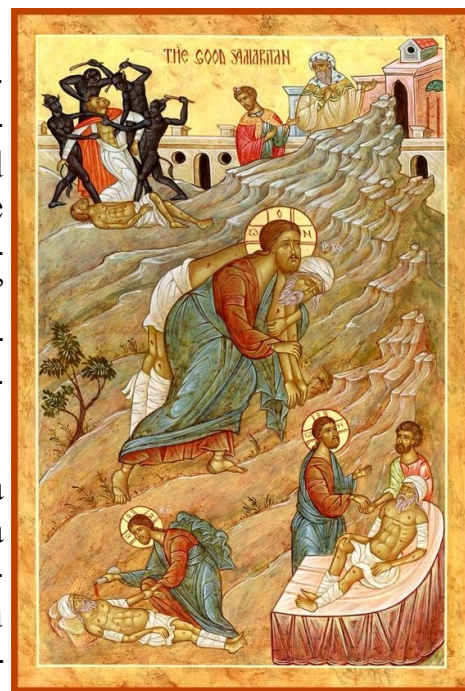
Pomocou alegorickej metódy nám svätý Ján Zlatoústý pomohol vidieť v tomto texte stálu a všeobjímajúcu Božiu lásku k nám. Toto podobenstvo sa stáva slovným obrazom celého tajomstva spásy:

„Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha“ – Adam, ktorý dôveroval v seba a nie v Boha, zostúpil z raja do tohto sveta. Jericho, ktoré je 825 stôp pod úrovňou mora, je najnižšie položeným mestom na zemi, tak hlboko, ako sa len dá.

„A padol do rúk zbojníkov“ – Ľudstvo bez Boha je obklúčené bandou démonických mocností vedených vládcom tohto veku.

„Ti ho ozbjíjali“ – o rúcho nesmrteľnosti.

„Nechali ho polomŕtveho a odišli“ – bol degradovaný k polovičnému životu na tejto zemi, podlieha hriechu a smrti.

„Náhodou šiel tou cestou istý kňaz a keď ho uvidel, obišiel ho. Takisto aj levita...“ – Izrael-
ský ľud sa držal bokom a nepomáhal ľudstvu.

„No prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán, a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto. Pristúpil k
nemu, nalial mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich“ – Kristus, ktorý nie je z tohto sveta
a ktorého obvinili, že je Samaritán (Jn 8, 48), je tým súcitným cudzincom. On lieči ľudstvo
svojím učením (obväzy), svojím pomazávaním Svätým Duchom (olej) a Eucharistiou
(víno), ktorou začína naše liečenie.

„Vyložil ho na svoje dobytča, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň“ – Kristus pripojil ľud-
stvo k svojej vlastnej ľudskej prirodzenosti, priviedol ho do nemocnice svojej Cirkvi a na-
ďalej mu slúžil ako božský lekár.

„Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: Staraj sa oň...“ – po svo-
jom nanebovstúpení Kristus zveril ľudstvo apoštolskej synode, ktorú zosobňuje jej veľký
apoštol medzi pohanmi, svätý Pavol, a „cez Pavla veľkňazom, učiteľom a služobníkom kaž-
dej cirkvi“, vraviac: „Starajte sa o pohanov, ktorých som dal vám v Cirkvi. Keďže ľudia sú
chorí, zranení hriechom, liečte ich, prikladajte im kamennú náplasť, t. j. prorocké výroky a
evanjeliové učenie, liečte ich napomenutiami a povzbudeniami zo Starého a Nového záko-
na.“ A tak podľa svätého Jána Zlatoústeho je Pavol tým, kto udržiava Božie cirkvi „a lieči
všetkých ľudí duchovnými napomenutiami a rozdáva každému chlieb obety...“ „Ja ti to
zaplatím, keď sa budem vracat“ (v. 35b) – Pri mojom druhom príchode vám to odplatím.

Súčasný grécky metropolita Hierotheos Vlachos vo svojom významnom diele Pravoslávna
psychoterapia vyjadruje život Cirkvi prostredníctvom týchto obrazov. „V Cirkvi sa teda de-
líme na chorých, tých, ktorí sa liečia, a tých – svätých – , ktorí už boli uzdravení. ... Otco-
via nekategorizujú ľudí na morálnych a nemorálnych alebo dobrých a zlých na základe mo-
rálnych zákonov. Toto delenie je povrchné. V hĺbke sa ľudstvo rozlišuje na chorých na duši,
na tých, ktorí sa liečia, a na vyliečených. Všetci, ktorí nie sú v stave osvietenia, sú chorí na
duši... Pravoslávneho človeka robí pravoslávnym nielen dobrá vôľa, dobré rozhodnutie,
morálna prax a oddanosť pravoslávnej Tradícii, ale aj očistenie, osvietenie a zbožštenie.
Tieto etapy uzdravenia sú cieľom pravoslávneho spôsobu života.“

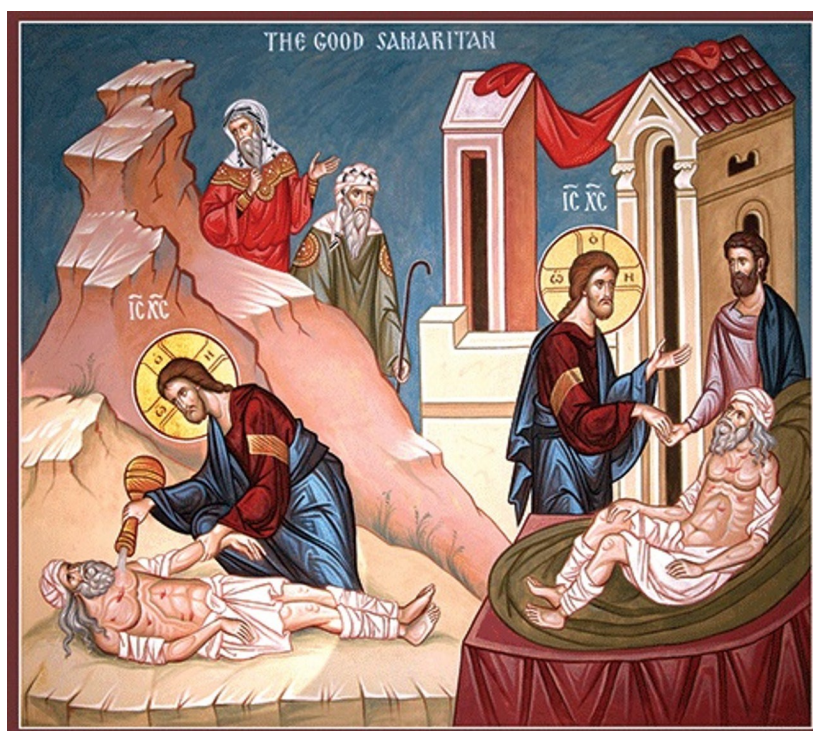
Na inom mieste svätý Ján Zlatoústy učil, že služba duchovne chorým v nemocnici Cirkvi prislúcha nám všetkým:

„Neprehliadnime takú tragédiu, ako je táto. Neponáhľajme sa okolo takého žalostného pohľadu bez toho, aby sme sa zľutovali. Aj keď druhí to robia, vy to nesmiete. Nehovorte si: ‚Nie som kňaz ani mních, mám ženu a deti. Toto je práca pre kňazov, toto je práca pre mníchov.‘ Samaritán nepovedal: ” ‚Kde sú teraz kňazi? Kde sú teraz farizeji? Kde sú židovskí učitelia?‘ Ale Samaritán sa podobá človeku, ktorý našiel nejakú veľkú zásobu koristi a mal zisk.

Preto, keď vidíte niekoho, kto potrebuje liečbu nejakej choroby tela alebo duše, nehovorte si: ‚Prečo sa oňho nepostaral ten a ten alebo tá a tá?‘ Ty ho oslobod' od jeho choroby; nežiadaj od druhých vyúčtovanie za ich nedbalosť. Povedz mi toto. Ak nájdeš na zemi ležať zlatú mincu, povieš si: ‚Prečo ju ten a ten nezobral?‘ Nepopoženieš sa zodvihnúť ju skôr, ako to urobí niekto iný?

Rovnako zmýšľajte aj o svojich padlých bratoch; zväzťe, že ošetrovanie rán padlého brata je ako hľadanie pokladu. Ak na jeho rany naleješ slovo poučenia ako olej, ak ich obviažeš svojou miernosťou a vyliečiš svojou trpezlivosťou, tvoj zranený brat ťa urobil bohatším človekom viac, ako by mohol akýkoľvek poklad. Jeremiáš povedal: ‚Ten, kto vyniesol vzácne z hanebného, bude ako moje ústa.‘ Čo by sme mohli prirovnať k tomu? Žiadny pôst, žiadne spanie na zemi, žiadne bdenie a celonočné modlitby, ani nič iné ti nemôže priniesť toľko, čo záchrana tvojho brata.“

Svätý Ján Zlatoústy, Ôsma homília proti judaizátorom 4, 1 – 3

Liturgický program od 13.11.2023 do 26.11. 2023

<i>Dá-tum</i>	<i>Čas</i>	<i>Program</i>	<i>Úmysel</i>	<i>Liturgický kalendár</i>
13.11 Po.	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Macurovej † z r. Márie Somičovej 9	Náš otec svätý Ján Zlatoústý, konštantínopolský arcibiskup.
14.11 Ut.	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Filičkovej 188 ZBP r. Krajňákovej 250	Svätý a všechválny apoštol Filip.
15.11 St.	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Heleny Kravčíkovej 35 † z r. Dany Stašenkovej	Svätí mučeníci a vyznávači Gurias, Samónas a Habib. Začiatok filipovky.
16.11 Št	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Eliáša Filička 194 † z r. Miklušovej	Svätý apoštol a evanjelista Matúš.
17.11 Pia.	-	-	-	Náš otec svätý Gregor Divotvorca, neocézarejský biskup.
18.11 So	-	-	-	Svätí mučeníci Platón a Roman.
19.11 Ne.	07:00 08:00 10:00 11:30 15:00	Utieraň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večiereň	ZBP r. Židovskej 237 ZBP r. Šoltisovej 25 Za farské spoločenstvo	NEDEĽA 25. (26.) TÝŽDŇA PO PÄŤDESIATNICI. 8. hlas
20.11 Po.	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Kerpčárovej 1 ZBP r. Hnatovej 143	Predsviatok Vstupu presvätej Bohorodičky do chrámu. Náš prepodobný otec Gregor Dekapolita.
21.11 Ut.	07:00 07:45 16:30	Utieraň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	Na úmysel darcu ZBP r. Leškovej	VSTUP NAŠEJ PRESVÄTEJ VLÁDKYNE, BOHORODIČKY MÁRIE, VŽDY PANNY, DO CHRÁMU. Požehnanie detí - Myrovanie
22.11 St.	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† Michal Rešetár † z r. Židovskej 237	Svätý apoštol Filemon a spoločníci.
23.11 Št	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Šenitkovej 243 † z r. Filičkovej 232	Naši otcovia svätý Amfilochios, ikonijský biskup, a Gregor, akragantský biskup.
24.11 Pia.	07:00 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Petra Chovanca † z r. Anny Tarasovičovej	Svätá veľkomočenica Katarína. Svätý veľkomočeník Merkúr.
25.11 So.	07:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Viery Stašenkovej	Odozvdanie sviatku Vstupu presvätej Bohorodičky do chrámu. Naši otcovia, hieromučeníci svätý Kliment, rímsky pápež, a svätý Peter, alexandrijský biskup.
26.11 Ne.	07:00 08:00 10:00 11:30 15:00	Utieraň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večiereň	ZBP r. Jeleňákovej Na úmysel darcu Za farské spoločenstvo	NEDEĽA KRISTA KRÁĽA Myrovanie - Farská zbierka